

Český telekomunikační úřad

**Postup Českého telekomunikačního úřadu při
vyhodnocování nabídek vertikálně integrovaných
operátorů v souvislosti se stlačováním marží**

Obsah

1	ÚVOD	3
1.1	KOMU JE METODIKA URČENA	3
2	CO JE STLAČOVÁNÍ MARŽÍ (MARGIN SQUEEZE)	3
3	PŘÍSTUP „EX-ANTE“ A „EX-POST“	5
4	PRÁVNÍ ÚPRAVA A DOSUD ŘEŠENÉ PŘÍPADY EVROPSKOU KOMISÍ A EVROPSKÝM SOUDNÍM DVOREM	6
5	POSTUP ÚŘADU PŘI VYHODNOCOVÁNÍ NABÍDEK	8
5.1	NÁKLADOVÁ BÁZE A ALOKACE NÁKLADŮ	8
5.2	VÝŠE PŘIMĚŘENÉHO ZISKU.....	10
5.3	ÚROVEŇ AGREGACE, ZA KTEROU JE TEST NA STLAČOVÁNÍ MARŽÍ PROVÁDĚN	10
5.4	OBDOBÍ, NA KTERÉ JSOU V TESTU ROZPOČÍTÁVÁNY NĚKTERÉ JEDNORÁZOVÉ NÁKLADY ...	12
	PŘÍLOHA Č. 1 – POSLOUPNOST JEDNOTLIVÝCH KROKŮ PŘI VYHODNOCOVÁNÍ NABÍDEK VERTIKÁLNĚ INTEGROVANÉHO OPERÁTORA	13

1 Úvod

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) v minulosti řešil několik podání ze strany poskytovatelů veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, která poukazovala na (údajně) malé rozpětí (marži) mezi velkoobchodní cenou služby nabízenou vertikálně integrovaným operátorem a cenou jeho maloobchodní služby, poskytovanou na základě tohoto velkoobchodního vstupu.

V této souvislosti se Úřad rozhodl posílit předvídatelnost svého rozhodování při řešení podobných podání, a tím mimo jiné i usnadnit předběžné vyhodnocování maloobchodních či velkoobchodních nabídek samotnému vertikálně integrovanému operátorovi s postavením SMP (Significant Market Power) na některém z relevantních velkoobchodních trhů či vertikálně integrovanému podniku, který má (z jakýchkoliv důvodů) povinnost nedopouštět se stlačování marží (dále jen „povinný subjekt“¹), a vypracovat obecnou metodiku pro posuzování cenového rozpětí (marže) mezi velkoobchodními a maloobchodními službami povinného subjektu.

Vypracování metodiky, kterou budou regulační orgány v zájmu podpory předvídatelnosti využívat pro posouzení přiměřenosti marže, předpokládá i Doporučení EK o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA).

1.1 Komu je metodika určena

Cílem dokumentu je předem stanovit metodu a principy, na jejichž základě bude Úřad jednotně posuzovat marže mezi cenami velkoobchodních a maloobchodních služeb povinného subjektu. Takto jasně stanovené principy a metoda, jakým bude Úřad postupovat, umožní povinnému subjektu předem posoudit, zda jsou jeho nabídky v souladu s pravidly Úřadu a umožňují ziskové podnikání jeho konkurentům na podřazeném trhu², kteří zároveň využívají jeho služby na předřazeném trhu³, a bude zárukou konzistentního přístupu Úřadu při posuzování jednotlivých podání.

2 Co je stlačování marží (margin squeeze)

Obecně lze za stlačování marží považovat nedostatečné rozpětí (marži) mezi cenami předřazených (velkoobchodních) a podřazených (nejčastěji maloobchodních) služeb povinného subjektu. Podrobnější definice pojmu stlačování marží však již není zcela jednotná a její dvě verze (založené na principu EEO nebo REO – viz níže) v sobě předem odrážejí postoj, který aplikující orgán/subjekt zaujme při provádění testu, konkrétně při posuzování výše oprávněných nákladů podřazeného trhu, které do příslušného testu na stlačování marží zahrne.

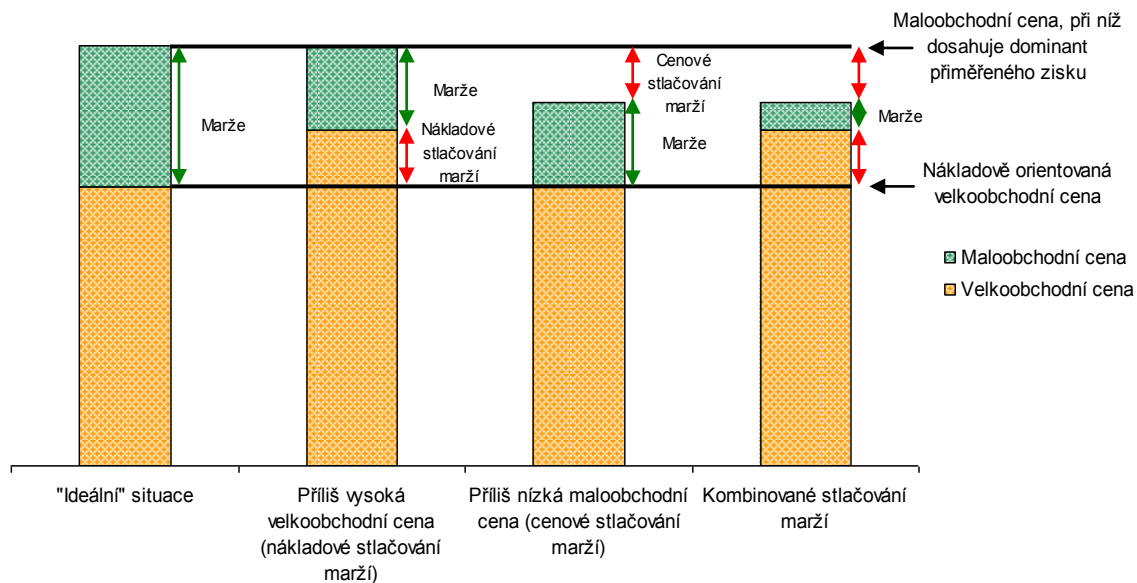
Úřad za stlačování marží považuje situaci, kdy povinný subjekt nedokáže se ziskem poskytovat své služby na podřazeném trhu, nabízené s využitím těch samých služeb, které na předřazené úrovni dodává operátorům, kteří mu konkurují na trhu podřazeném.

Test vycházející z výše uvedené definice je postaven na principu stejně efektivního operátora (**equally efficient operator – EEO**), tzn., že bere do úvahy pouze (či přednostně) ty náklady podřazeného trhu, které vynakládá samotný povinný subjekt. Pomyslné regulační ochrany se tak na podřazeném trhu dočkají jen ti operátoři, jejichž jednotkové náklady nejsou vyšší, než náklady povinného subjektu (tzn. jen ti operátoři, jejichž jednotkové náklady jsou stejné nebo nižší než u povinného subjektu).

¹ Povinným subjektem tedy může být jak vertikálně integrovaný podnik s postavením SMP na základě analýzy relevantního trhu tak vertikálně integrovaný podnik, jemuž povinnost nedopouštět se stlačování marží vyplývá z jiných skutečností. Příkladem tohoto druhého typu vertikálně integrovaného podniku může být operátor, který na základě výběrového řízení na udělení práv k využívání radiových kmitočtů dobrovolně převezme závazek stanovovat ceny předřazených služeb tak, aby nedocházelo ke stlačování marží.

² V anglické terminologii bývá označován jako tzv. „downstream“, tento trh může být (typicky) maloobchodní, ale i velkoobchodní (např. trh WBA – wholesale broadband access – ve vztahu k trhu WLA – wholesale local access), přičemž jedním ze vstupů jsou produkty z „upstream“ trhu.

³ V anglické terminologii bývá označován jako tzv. „upstream“, tento trh je z logiky věci velkoobchodní.

Pozn.: Marží se rozumí nezbytné náklady podřazeného (maloobchodního) trhu, včetně přiměřeného zisku. Maloobchodním trhem je myšlen trh podřazený, velkoobchodním trhem pak trh předřazený.

Výše uvedený graf popisuje dvě základní metody, jejichž prostřednictvím může ke stlačování marží mezi cenami předřazených a podřazených trhů docházet. Povinný subjekt buď může svým partnerům na předřazeném trhu zvýšit cenu velkoobchodní služby na takovou úroveň, která jim na podřazeném trhu⁴, při snaze cenově konkurovat (maloobchodním) službám povinného subjektu, znemožní pokrývat své (maloobchodní) náklady a dosahovat zisku (viz v grafu sloupec nákladové stlačování marží) nebo může povinný subjekt stejného efektu dosáhnout snížením ceny služby na podřazeném trhu (viz v grafu sloupec cenové stlačování marží). Snížit marži lze samozřejmě i kombinací obou zmíněných praktik. K cenovému stlačování marží může docházet i prostřednictvím účtování predátorských cen.

Z pohledu regulačního zásahu Úřadu nejsou oba případy stlačování marží totožné. Vzhledem k současné povaze vymezení relevantních trhů, které jsou definovány (s jednou výjimkou) jako velkoobchodní, lze zásah očekávat především v případě nákladového stlačování marží, kterým může povinný subjekt porušovat povinnosti uložené mu na základě analýzy relevantního trhu (v tomto případě například porušení povinnosti nákladově orientovaných cen, případně neodůvodněné křížové financování⁵) nebo závazky převzaté v rámci výběrových řízení na udělení práv k využívání rádiových kmitočtů. Obdobný zásah Úřadu i v případě cenového stlačování marží (tj. přímé upravení „závadné“ ceny) lze očekávat pouze v případě vymezení odpovídajících maloobchodních trhů jako relevantních, na kterých by následně bylo možné uplatňovat ex-ante regulaci, či v případě existence jiného právního základu, který by dával Úřadu pravomoc maloobchodní ceny regulovat.

Předcházet cenovému stlačování marží je však možné stanovením závazného postupu pro tvorbu cen, kdy tvorba cen předřazeného trhu je určitým způsobem navázána na ceny podřazeného (maloobchodního) trhu (např. ve formě tzv. retail minus).

Test na stlačování marží založený na principu „rozumně“ (přiměřeně) efektivního operátora (**reasonably efficient operator – REO**) předpokládá, že regulační orgán bude cenu služby povinného subjektu na předřazeném trhu navyšovat o teoretické náklady „rozumně“ efektivního operátora, do kterých bude promítat především nižší úspory z rozsahu, které stávající i na trh nově vstoupivší operátoři mají (tj. alternativní operátoři). Jednotkové náklady podřazeného trhu (a tedy i cena na

⁴ Tj. většinou maloobchodním trhu.

⁵ Dle Úřadu jde o jednání, při němž povinný subjekt dotuje ztrátu na neregulovaných trzích (souvisejících s regulovanými relevantními trhy) ziskem z trhů regulovaných (např. ziskem z velkoobchodního trhu dotuje ztrátu na souvisejícím maloobchodním trhu) nebo o situaci, kdy je ztráta na regulovaném trhu hrazena ziskem z jiných trhů (regulovaných či neregulovaných). Jinými slovy se jedná o situaci, při níž je do kompenzace ztrát zahrnut některý z regulovaných relevantních trhů.

podřazeném trhu) povinného subjektu nutné k dosažení přiměřeného zisku na zkoumaném podřazeném trhu by tak v REO testu byly pravděpodobně vyšší. Vyšší cena služeb povinného subjektu na podřazeném trhu by teoreticky do odvětví přilákala nové konkurenty, kteří by tak v dlouhodobém horizontu měli koncovým spotřebitelům přinášet užitek plynoucí z konkurenčnějšího prostředí. Nevýhodou tohoto testu je však skutečnost, že záměrně a dlouhodobě nutí povinný subjekt nastavovat ceny svých služeb na podřazeném trhu nad svými průměrnými jednotkovými náklady, čímž ho dostává do konkurenční nevýhody oproti stejně efektivním operátorům, kteří si mohou dovolit nastavit ceny nižší. Vyšší ceny služeb jsou hrazeny koncovými zákazníky povinného subjektu, kteří jsou tak z části uměle nuceni přecházet k levnějším konkurentům, z části (ti kteří zůstanou) na své náklady hradit regulační zásah státního orgánu (prostřednictvím vyšších maloobchodních cen). Vyšší ceny služeb pro koncové zákazníky povinného subjektu i obecně na daném trhu tak mohou být teoreticky kompenzovány až v delším časovém období prostřednictvím lepšího konkurenčního prostředí na daném trhu. Další nevýhodou testu založeného na REO je skutečnost, že vyšší ceny služeb povinného subjektu mohou na trh přilákat a dále „při životě“ udržovat i neefektivní konkurenci, které se ani v dlouhodobém horizontu nepodaří snížit své jednotkové náklady na úroveň povinného subjektu.

Test založený na REO není vhodný ani z hlediska právní jistoty, neboť neposkytuje povinnému subjektu možnost, jak si předem při nabízení nových služeb ověřit soulad kalkulovaných cen s nastavenými pravidly Úřadu. Povinný subjekt zná výši svých vlastních nákladů, nikoliv však výši nákladů „rozumně“ efektivního operátora a byl by tak buď nucen každou novou nabídku předkládat Úřadu a čekat na případnou úpravu cen, nebo riskovat, že při následné kontrole nabídky ze strany Úřadu a provádění testu jeho ceny tímto testem neprojdou. Tento argument je platný především při posuzování sporného jednání z pohledu ex-post regulace soutěžními orgány a jako jeden z důvodů pro vysvětlení svého postupu (tj. preferenci postupu podle EEO) ho používá i Evropská komise.

Z výše uvedených důvodů se Úřad rozhodl, že jako vhodnější způsob při vyhodnocování výše cenové marže se jeví test založený na principu stejně efektivního operátora (EEO). Obdobný princip byl v regulační praxi Úřadu (již od roku 2001) využit například již při kalkulaci cen za terminaci volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Ceny za terminaci byly kalkulovány na základě nákladů incumbenta (jehož pozice vycházela z nástupnictví po předchozím státním podniku, resp. státem ovládaném subjektu s nejrozvinutější sítí) a následně symetricky stanoveny i pro ostatní operátory s postavením podniku s významnou tržní silou (SMP). U těch se tak předpokládalo, že jejich náklady na terminaci nejsou vyšší, než jsou náklady incumbenta. Proti tomuto regulačnímu postupu neuplatňovaly dotčené tržní subjekty žádné připomínky.

Úřad připouští jako výjimku z principu EEO zohlednění specifických nákladů, které zatěžují pouze alternativní operátory, s nimiž se nemohou vypořádat ani v dlouhodobém horizontu. Jedná se o náklady, které nemá povinný subjekt. Úřad v takovém výjimečném případě použije test stejně efektivního operátora (EEO) modifikovaný o tyto specifické náklady. Úřad zohlední pouze takové specifické náklady, u kterých alternativní operátor prokáže, že mu vznikají jako nezbytné náklady, které nemá povinný subjekt, a které nemohou být sníženy ani v dlouhodobém horizontu za předpokladu srovnatelné velikosti a objemu transakcí alternativního operátora a povinného subjektu. Možnost modifikace standardního testu efektivního operátora (EEO) bude vykládána restriktivně, přičemž důkazní břemeno ohledně prokázání splnění výše uvedených podmínek pro zohlednění konkrétního nákladu ponese alternativní operátor. Nejedná se o alternativu k testu přiměřeně efektivního operátora (REO), a proto jako specifické náklady nemohou být zohledněny zejména náklady související s rozdíly v úsporách z rozsahu a ze sortimentu.

Na druhou stranu Úřad nevylučuje možnost, že v některých specifických a odůvodněných případech může být aplikace nákladů podle standardu REO (tzn. nákladů přiměřeně efektivních konkurenčních operátorů) vhodnou, či jedinou možnou variantou (zejména v případě, že náklady povinného subjektu nejsou k dispozici⁶). Nastane-li takový případ, Úřad může použít i náklady podle standardu REO. Náklady podle standardu REO budou uplatňovány pouze v těch případech, kde uplatnění testu stejně efektivního operátora (EEO) včetně možnosti zahrnutí specifických nákladů nelze efektivně použít.

3 Přístup „ex-ante“ a „ex-post“

Rozdílný přístup při posuzování stlačování marží z pohledu regulace ex-ante a ex-post zásahu ze strany soutěžního orgánu může vyplývat již ze samotné definice relevantních trhů, ke kterým se

⁶ Více viz např. rozhodnutí Soudního dvora ve věci TeliaSonera Sverige AB ([Case C-52/09](#) ze 17. února 2011), odst. 41–46.

zkoumané sporné jednání vztahuje. Obecně sice platí, že relevantní trhy určené pro ex-ante regulaci jsou vymezeny podle principů soutěžního práva⁷, a tedy, že ve většině případů by definice trhu pro potřeby ex-ante regulace měla odpovídat případné definici trhu prováděné soutěžními orgány, v praxi však nelze vyloučit ani odlišnou definici trhu a z ní vyplývající odlišný základ, za který se stlačování marží posuzuje⁸.

Z pohledu ex-ante regulace dochází ke zkoumání, zda nedochází ke stlačování marží, zejména v těch případech, kdy jsou dotčeny služby z (ex-ante) regulovaného trhu⁹. Může se jednat o vztah dvou na sebe navazujících velkoobchodních trhů¹⁰ nebo o vztah mezi trhem velkoobchodním a maloobchodním¹¹.

Posuzování stlačování marží ex-post patří obecně do kompetence soutěžního orgánu, který věc v rámci zákonem dané působnosti prošetří¹². Naproti tomu ex-ante regulační orgán může na prokázané stlačování marží reagovat úpravou cenové regulace (byla-li uložena) či jiných nápravných opatření, zejména zákazem diskriminačního samozásobení povinnému subjektu (pokud se prokáže porušení povinnosti nediskriminace, tzn., že povinný subjekt sám sobě poskytuje služby za lepších podmínek, než jak je poskytuje svým velkoobchodním zákazníkům), případně rovněž pokutou, byla-li povinnost vyhnout se stlačování marží na dotčených trzích přímo ex-ante uložena nebo byla-li porušena výše zmíněná povinnost nediskriminace nebo případně sankcemi za porušení závazků převzatých v rámci výběrových řízení na udělení práva k využívání rádiových kmitočtů. V případě absence cenové regulace na obou trzích lze rovněž předpokládat, že regulační orgán zohlední zjištění o stlačování marží při nové analýze relevantního trhu a případném ukládání nápravných opatření. V případě, že ze strany SMP operátora nedojde k neprodlené nápravě, Úřad na základě učiněného zjištění zváží zahájení nové analýzy relevantního trhu.

4 Právní úprava a dosud řešené případy Evropskou komisí a Evropským soudním dvorem

Na úrovni EU vycházela Evropská komise při postihu stlačování marží s ohledem na ustanovení článku 82 [Smlouvy o založení Evropského společenství](#) (str. 33 [v anglickém jazyce](#), aktuálně jde o článek č. 102 [Smlouvy o fungování Evropské unie](#), nebo viz str. 91 [konsolidovaného znění v anglickém jazyce](#)), které stanoví, že: „*S vnitřním trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části.*“. Následně pak bod a) stanoví, že takové zneužívání může zejména spočívat „*v přímém nebo nepřímém vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných nerovných obchodních podmínek*“. V české legislativě je obdobné ustanovení zakotveno v § 11 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), který uvádí, že: „*Zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno.*“, načež rovněž písm. a) za zneužití dominantního postavení považuje „*přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění*“.

Výše zmíněná ustanovení nezmiňují přímo stlačování marží jako skutkovou podstatu zneužívání dominantního postavení, ale jsou takto v praxi Evropskou komisí aplikována. Tento postup Evropské

⁷ Viz [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro síť a služby elektronických komunikací \(rámcová směrnice\)](#), čl. 15 na str. 12.

⁸ Blíže viz Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro síť a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03) ze dne 11. července 2002, část 1.3, v anglickém jazyce dostupné [zde](#).

⁹ Úřad zároveň zkoumá, zda nedochází ke stlačování marží, též na neregulovaných trzích - např. vyhodnocení plnění závazků vzešlých z výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů k zajištění veřejné komunikační sítě v pásmech 800 MHz, 1800 MHz a 2600 MHz.

¹⁰ Viz poznámka č. 2.

¹¹ Zkoumání, do jaké míry mohl dominantní operátor nastavit výši svých velkoobchodních a maloobchodních cen na ex-ante regulovaných trzích, a tedy i míra, v jaké mohl stlačování marží předejít, byla detailně rozebírána např. v případě společnosti Deutsche Telekom AG zkoumané ze strany [Evropské komise](#) a později i Evropského soudního dvora – odkazy viz níže v textu. V některých případech je možné předpokládat, že uložená cenová regulace jak na velkoobchodní, tak na maloobchodní úrovni stále SMP/dominantnímu operátorovi ponechává jistou volnost samostatně nastavit ceny, a tím i stlačování marží předejít. V tomto kontextu pak např. Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex-ante, část. 3.5., uvádí, že: „*For the assessment of a margin squeeze it is irrelevant whether both wholesale and retail prices are regulated or only one of the two. The relevant questions in this context are (i) whether the spread between wholesale and retail prices cover the retail costs of the dominant firm and (ii) whether the dominant firm is free to avoid the margin squeeze on its own initiative.*“ V anglickém jazyce dostupné [zde](#).

¹² Zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění.

komise byl v roce 2008 potvrzen i Soudem prvního stupně Evropských společenství (od 1. prosince 2009 Tribunál, viz rozsudek¹³ ve věci Deutsche Telekom) a následně v říjnu 2010 i Soudním dvorem, jakožto odvolacím orgánem (viz rozsudek¹⁴). Výše uvedené rozsudky potvrdily správnost postupu Evropské komise při posuzování stlačování marží u společnosti Deutsche Telekom, tj. mimo jiné i oprávněnost vycházet při aplikaci testu na stlačování marží z principu stejně efektivního operátora (EEO).

Další vodítko, jakým způsobem při posuzování stlačování marží postupovat, poskytují i Stanovisko generálního advokáta Soudního dvora¹⁵ k případu stlačování marží společností TeliaSonera Sverige AB, projednávaného Okresním soudem ve Stockholmu a následný rozsudek Soudního dvora¹⁶ k předběžné otázce. V obou dokumentech jsou vymezeny dva principy, které jsou při posuzování možného zneužití dominantního postavení prostřednictvím stlačování marží zásadní – při aplikaci testu na stlačování marží by se mělo vycházet z principu stejně efektivního operátora (tedy z cen a maloobchodních nákladů dominantního operátora) a s ohledem na soutěžní právo je třeba prokázat, že stlačování marží má (alespoň potenciálně) negativní dopad na konkurenční prostředí na maloobchodním trhu. Orgány soutěžního práva musí rovněž posoudit, zda pro poskytovatele maloobchodní služby je posuzovaný velkoobchodní produkt nepostradatelný (pokud k němu již nebyl před tím regulačními orgány nařízen přístup).

Evropská komise vydala v roce 2009 [Pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku 82 Smlouvy o ES na zneužívající chování dominantních podniků vylučující ostatní soutěžitele](#), ve kterých potvrdila (čl. 80) svůj záměr provádět své testy na stlačování marží na základě principu stejně efektivního operátora (EEO). Dokumentem specifickým k sektoru elektronických komunikací je pak již dříve vydané [Sdělení Komise o použití pravidel hospodářské soutěže na dohody o přístupu v odvětví telekomunikací](#) z roku 1998, ve kterém jsou rozebírány podmínky pro aplikaci článků 85 a 86 (později články 81 a 82, aktuálně 102 a 103) [Smlouvy o založení Evropského společenství](#). V tomto dokumentu Evropská komise připouští možnost použít oba testy na stlačování marží (články 117 a 118), přičemž explicitně nefiká, jakému dát přednost. Doporučení EK o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA)¹⁷ ze dne 20. září 2010 připouští použití obou typů testů, i když se více přiklání k použití testu přiměřeně efektivního operátora¹⁸ (REO¹⁹).

Současná legislativa jak na evropské, tak na národní úrovni řeší stlačování marží především prostředky soutěžního práva, tedy na základě ex-post regulace prováděné soutěžními úřady. Z pohledu Úřadu je však vývoj marží mezi službami, jež připadají v úvahu pro ex-ante regulaci a službami z nich odvozenými důležitý při provádění analýz relevantních trhů jako podklad, který spolurozhoduje o způsobu uplatnění cenové regulace. V souladu se stávající legislativou tak není úkolem Úřadu přímo postihovat stlačování marží (pokud tato povinnost nebyla ex-ante uložena), ale zohlednit informace o případném stlačování marží v analýze relevantního trhu a při návrhu či úpravě nápravných opatření tak, aby pravděpodobnost, že k tomuto jednání bude na relevantních trzích docházet, byla co nejmenší. Vlastní postih tohoto jednání je většinou v kompetenci Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, kterému Úřad v odůvodněných případech podá podnět k zahájení šetření.

Pro sektor telekomunikací byla v souvislosti se stlačováním marží vydána Evropskou komisí dvě významná rozhodnutí. První rozhodnutí²⁰ z roku 2003 se týkalo společnosti Deutsche Telekom AG, která v období od roku 1998 do roku 2003 účtovala za své velkoobchodní služby přístupu k účastnickému vedení (unbundled access to local loops) a maloobchodní služby přístupu do veřejné telefonní sítě poskytované v pevném místě (access to fixed network) takové ceny, které konkurenčním operátorům neumožnily rentabilně poskytovat své služby. Evropská komise vycházela při definici stlačování marží z principu stejně efektivního operátora (EEO), když stlačování marží definovala jako jev, ke kterému dochází „když rozdíl mezi cenami maloobchodních služeb, účtovanými dominantním operátorem a velkoobchodními cenami účtovanými (dominantním operátorem) jeho konkurentům za srovnatelné služby je negativní, nebo nedostatečný k pokrytí specifických nákladů, které dominantní operátor vynakládá při poskytování služeb na maloobchodním trhu“.

¹³ [Case T-271/03](#) z 10. dubna 2008.

¹⁴ [Case C-280/08 P](#) ze 14. října 2010.

¹⁵ [Stanovisko](#) ve věci Case C-52/09.

¹⁶ [Case C-52/09](#) ze 17. února 2011.

¹⁷ Doporučení Komise ze dne 20. září 2010 o regulovaném přístupu k přístupovým sítím nové generace (NGA) – [\(2010/572/EU\)](#).

¹⁸ Článek 26 v úvodním recitálu.

¹⁹ K možnosti aplikovat standard REO viz závěr kapitoly č. 2.

²⁰ Rozhodnutí Komise ze dne 21. května 2003, [Case COMP/C-1/37.451, 37.578, 37.579](#).

Při konkrétní aplikaci testu na stlačování marží pak Evropská komise vyčíslila průměrnou cenu všech maloobchodních služeb, které byly s využitím zpřístupněného účastnického vedení poskytovány (na základě dat o počtu zákazníků, ceně služeb a průměrné délce smluvních vztahů posuzovaného dominantního operátora), a tu porovnávala s průměrnými velkoobchodními cenami za zpřístupněné účastnické vedení. Závěrem Evropská komise konstatovala, že marže účtované společností Deutsche Telekom byly v období let 1998 – 2001 záporné (průměrné velkoobchodní ceny byly vyšší než průměrné maloobchodní ceny) a v letech 2002 – 2003 byly marže sice kladné, ale nižší, než jaké byly specifické (maloobchodní) náklady společnosti Deutsche Telekom vynakládané při poskytování maloobchodních služeb.

Druhé rozhodnutí²¹ Evropské komise bylo vydáno v roce 2007 pro společnost Telefónica (Telefónica S.A. a její dceřinou společnost Telefónica de España S.A.U.), která od září 2001 do prosince 2006 zneužívala svého dominantního postavení stanovováním nepřiměřených cen v podobě zmenšování rozpětí na širokopásmových trzích. Rovněž zde byl test na stlačování marží postaven na principu stejně efektivního operátora (EEO), když Evropská komise konstatovala, že ve zmíněném období nebylo rozpětí mezi maloobchodními cenami společnosti Telefónica a jejími velkoobchodními cenami na regionální a celostátní úrovni dostatečné, aby pokrylo náklady, jež by musel vynaložit stejně efektivní operátor jako společnost Telefónica na poskytování maloobchodního širokopásmového přístupu. Uplatněn tak byl obdobný postup, jako v předchozím případě pro společnost Deutsche Telekom AG.

5 Postup Úřadu při vyhodnocování nabídek

Při vyhodnocování nabídek povinných subjektů bude Úřad, v souladu s výše uvedeným zdůvodněním, vycházet především ze standardu EEO s možností modifikace a do testu na stlačování marží tak zahrne náklady samotného povinného subjektu, které budou v odůvodněných případech rozšířeny o nezbytné náklady alternativního operátora, které nemá povinný subjekt (viz kapitola 2).

Příklad: Obdobně postupoval Úřad v minulosti například v případě šetření u akviziční nabídky Dny pohádkových cen k balíčku O2 Duo společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (nyní Telefónica Czech Republic, a.s.), kterou Úřad na základě podnětu jednoho z tržních subjektů posuzoval v minulosti již třikrát (s ohledem na v čase se měnící podmínky akviziční nabídky).

Podstatou akviziční nabídky byla zvýhodněná cena za balíček služeb širokopásmového připojení k Internetu (prostřednictvím technologie ADSL) a hlasového paušálu poskytovaná na dobu jednoho roku zákazníkům se závazkem na jeden rok.

Úřad při posuzování této akviziční nabídky zkoumal nejen to, zda nejsou porušovány povinnosti uložené společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. jako podniku s významnou tržní silou na dotčených velkoobchodních trzích (širokopásmový přístup k Internetu, terminace a originace volání ve veřejné telefonní síti poskytované v pevném místě), tedy především zda nedochází k neodůvodněnému křížovému financování, ale i případné stlačování marží. V hodnocení, zda dochází ke stlačování marží, vycházel Úřad z principu stejně efektivního operátora.

V daném případě Úřad tedy vycházel ze standardu EEO, aniž byly uplatněny specifické náklady alternativního operátora.

V další fázi testu na stlačování marží je třeba určit typ vykazovaných nákladů a způsob jejich alokace, tedy zda tzv. nákladovou základnu budou tvořit náklady běžné (CCA) či historické (HCA) a náklady budou alokovány formou plně alokovaných nákladů (FDC nebo také FAC) či formou přírůstkových nákladů (LRIC). Rovněž je třeba stanovit (v souladu se samotnou definicí stlačování marží) výši přiměřeného zisku a rozhodnout o úrovni agregace, za niž se budou nabídky vertikálně integrovaného operátora posuzovat.

5.1 Nákladová báze a alokace nákladů

Aby mohl Úřad určit výši oprávněných nákladů zahrnutých do testu na stlačování marží, musí předem rozhodnout, v jaké podobě a struktuře budou požadovaná data vykázána a jakým způsobem budou na posuzované služby alokována. Za tímto účelem je tedy třeba stanovit nákladovou základnu a nákladový standard.

²¹ Rozhodnutí Komise ze dne 4. července 2007, [Case COMP/38.784](#).

Obecně²² má Úřad na výběr ze dvou nákladových skupin – náklady lze vést ve formě běžných cen (CCA – Current Cost Accounting) nebo ve formě historických cen, zachycených v účetnictví daného operátora (HCA – Historical Cost Accounting). Třebaže obě metody jsou v zásadě přípustné, v EU získala v posledních letech, zejména při cenové regulaci velkoobchodních služeb, navrch metoda běžných nákladů (CCA)²³. Rovněž v regulační praxi Úřadu stanovování velkoobchodních cen prostřednictvím běžných nákladů postupně nahrazuje metodu HCA²⁴.

Úřad proto při posuzování stlačování marží mezi předřazeným a podřazeným trhem bude vycházet z takového druhu nákladů, který využil při ukládání cenové regulace na podřazeném trhu (byla-li uložena)²⁵. Vzhledem k povaze regulovaných relevantních trhů (většinou velkoobchodních), tak v případě uložení cenové regulace (na podřazeném trhu) bude evidence nákladů využívaných v testu založena typicky na standardu CCA.

V případě, že cenová regulace uložena nebyla, bude Úřad vycházet z toho druhu nákladů, na jehož základě byla povinným subjektem sestavena oddělená evidence nákladů a výnosů pro daný podřazený trh posuzovaný v testu na stlačování marží. Obecně jsou náklady v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů vedeny v historických cenách (HCA). V případě, že povinnému subjektu oddělená evidence nákladů a výnosů uložena nebyla nebo v případě, kdy povinný subjekt zdůvodní Úřadu výhody použití alternativního přístupu a Úřad se se zdůvodněním ztotožní, využije Úřad tu metodu, na jejímž základě kalkuloval ceny samotný povinný subjekt.

Kromě způsobu evidence nákladů musí Úřad rozhodnout i o způsobu jejich alokace. I zde existují na výběr dva základní přístupy – metoda plně alokovaných nákladů (FDC, příp. FAC) a metoda alokace přírůstkových nákladů (LRIC). Stejně jako u nákladové báze i zde platí, že využít lze obě varianty, ale i zde získává postupem času při regulaci velkoobchodních služeb navrch jedna z nich, a to metoda přírůstkových nákladů²⁶.

Obdobně jako u nákladové báze bude tedy Úřad při posuzování stlačování marží mezi předřazeným a podřazeným trhem využívat takovou alokaci nákladů, na jejímž základě uložil povinnému subjektu na podřazeném trhu cenovou regulaci (byla-li uložena). Vzhledem k povaze regulovaných relevantních trhů (většinou velkoobchodních), tak v případě uložení cenové regulace (na podřazeném trhu) bude alokace nákladů založena typicky na principu LRIC.

V případě, že cenová regulace uložena nebyla, bude Úřad vycházet z takové alokace nákladů, která byla povinným subjektem použita při sestavování oddělené evidence nákladů a výnosů pro daný podřazený trh posuzovaný v testu na stlačování marží. Obecně alokace nákladů v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů vychází z metody FDC. V případě, že povinnému subjektu oddělená evidence nákladů a výnosů uložena nebyla nebo v případě, kdy povinný subjekt zdůvodní Úřadu výhody použití alternativního přístupu a Úřad se se zdůvodněním ztotožní, využije Úřad tu metodu, na jejímž základě kalkuloval ceny samotný povinný subjekt.

V některých odůvodněných případech, například, nedokáže-li povinný subjekt věrohodně zdůvodnit Úřadu principy, na jejichž základě předložil náklady alokované na služby podřazeného trhu nebo Úřad s postupem operátora nesouhlasí, a dále v případech, kdy jde o test na stlačování marží u nově etablovaného popř. dynamicky měnícího se podřazeného trhu, kdy bude mít Úřad pochybnost o relevanci modelu povinného subjektu, si Úřad vyžádá nákladové vstupy ve struktuře, kterou za tímto účelem předem určí. Obecně preferovanou variantou pro vykazování a alokaci nákladů na podřazený trh, který je zároveň trhem velkoobchodním (s větším zastoupením fixních nákladů do síťové infrastruktury) je metoda, při níž jsou náklady vedeny v běžných cenách (CCA) a na služby podřazeného trhu alokovány formou přírůstkových nákladů (LRIC). Obecně preferovanou variantou pro vykazování a alokaci nákladů na podřazený trh, který je zároveň trhem maloobchodním (s již menším podílem fixních investic do síťové infrastruktury) je metoda vykazování nákladů v historických

²² Bliže viz např. ERG (05) 29 Common position on EC Recommendation on Cost accounting and accounting separation.

²³ Viz např. BEREC Report on Regulatory Accounting in Practice 2012 (BoR (12) 78), graf č. 2 na str. 10.

²⁴ Metodou běžných nákladů jsou kalkulovány velkoobchodní ceny LLU, ceny za terminaci volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě (FTR), ceny za originaci ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě i ceny za terminaci volání ve veřejných mobilních telefonních sítích (MTR).

²⁵ Nekonzistentní přístup Úřadu by mohl vyústit až v nesprávné zjištění, že mezi posuzovanými trhy došlo ke stlačení marží. Např. pokud by byly ceny WBA, jakožto služeb poskytovaných na podřazeném trhu, kalkulovány Úřadem na bázi CCA, zatímco při testu na stlačování marží by Úřad vycházel z metodiky HCA, mohl by mezi WLA a WBA službami chybně nalézt zápornou či nedostatečnou marži, třebaže v případě použití metody CCA by obdobnému výsledku nic nenasvědčovalo.

²⁶ Viz např. BEREC Report on Regulatory Accounting in Practice 2012 (BoR (12) 78), graf č. 3 na str. 11. Současný nárůst obliby kalkulace nákladů na bázi CCA a LRIC je dán právě tím, že modely postavené na principu přírůstkových nákladů bývají obvykle spojovány s náklady vykazovanými v běžných cenách, zatímco metoda plně alokovaných nákladů bývá naopak využívána v kombinaci s historickými náklady.

cenách (HCA) a přiřazování prostřednictvím plně alokovaných nákladů (FDC), která umožňuje proporcionálně na všechny služby alokovat veškeré vynaložené společné náklady. V případě nově etablovaného popř. dynamicky měnícího se podřazeného trhu, ať maloobchodního, tak velkoobchodního, je preferovaná metoda vykazování nákladů v běžných cenách (CCA), popř. pomocí současné hodnoty ekvivalentního aktiva (MEA) s tím, že model bude zohledňovat budoucí náklady pohledem na náklady od současnosti do budoucnosti („forward looking approach“). I v tomto případě bude Úřad respektovat existující topologii povinného subjektu („scorched-node“).

5.2 Výše přiměřeného zisku

Z definice pojmu stlačování marží vyplývá potřeba stanovit nejen správnou úroveň nákladů podřazeného trhu, ale i úroveň přiměřeného zisku. Nastavená výše přiměřeného zisku může mít na výsledek testu na stlačování marží stejný vliv, jako nastavená výše posuzovaných nákladů. Příliš vysoká úroveň přiměřeného zisku může být v neprospěch koncových uživatelů, příliš nízká úroveň přiměřeného zisku naopak zase v neprospěch konkurence na podřazeném trhu.

Protože Úřad pravidelně stanovuje výši vážených průměrných nákladů kapitálu vertikálně integrovaných podniků působících v sektoru elektronických komunikací (WACC), kterou využívá pro stanovení přiměřeného zisku v případě ukládané cenové regulace, a která je využívána i podniky SMP pro účely vykazování oddělené evidence nákladů a výnosů (v případě, že jim byla tato povinnost uložena), považuje Úřad za vhodné vycházet při testech na stlačování marží primárně z této hodnoty, jako z výše přiměřeného zisku²⁷. V případě, že Úřad svým rozhodnutím specificky stanovil hodnotu WACC pro konkrétní služby elektronických komunikací z důvodů signifikantně rozdílného rizika investice do rozvoje daných služeb, potom i při testech na stlačování marží u těchto služeb bude Úřad primárně vycházet z takto specificky stanovené hodnoty. V některých odůvodněných případech²⁸ však může Úřad považovat za úroveň přiměřeného zisku i nižší marži, než která by odpovídala hodnotě WACC.

5.3 Úroveň agregace, za kterou je test na stlačování marží prováděn

Stlačování marží lze vyhodnocovat na více úrovních agregace. Od té nejmenší vycházející z individuálních akčních nabídek poskytovaných k jednotlivým službám, přes samotné služby posuzované odděleně až k celému relevantnímu trhu, či jeho segmentu. Segment trhu přichází v úvahu zejména tehdy, byl-li Úřadem vymezen v analýze relevantního trhu.

Úřad provádí ad-hoc vyhodnocování, zda dochází k porušování uložených povinností a stlačování marží nejprve od té úrovně, na níž směřuje podání od některého ze subjektů působícího na trhu. Tou většinou bývá některá z krátkodobých akvizičních nabídek povinného subjektu či jedna konkrétní služba. Smyslem vyhodnocovat náklady a výnosy na této úrovni je dvojí. Předně Úřad reaguje na konkrétní podání ke konkrétní službě, přičemž na konci posuzování této služby, v případě, že výnosy pokrývají náklady a služba (akviziční nabídka) generuje zisk, může dospět k předběžnému závěru, že ke stlačování marží nedochází²⁹. Informace o tom, jaké služby přináší povinnému subjektu zisk, a jaké naopak ztrátu, mohou být navíc využity při následné analýze relevantního trhu, jeho případné segmentaci a ukládání nápravných opatření. Úřad proto považuje za správné zkoumat ziskovost u jednotlivých nabídek povinného subjektu.

Výsledkem zkoumání, zda nedochází ke stlačování marží na úrovni akvizičních nabídek či individuálních služeb může být pouze negativně formulovaný závěr, tedy, že ke stlačování pravděpodobně nedochází. Proto ve většině případů (ať v případně zjištěné kladné či záporné marže) zkoumání na této úrovni neskončí a přesune se o úroveň výše³⁰. Konečný závěr, že ke stlačování marží skutečně dochází, musí být prokázán za celý relevantní trh nebo za celý segment tohoto trhu. Úřad si tedy pro posuzování dodržování uložených povinností a stlačování marží definuje trh související s relevantním trhem či jeho segmentem a na této úrovni bude zkoumat dodržování povinností a stlačování marží. Teprve na této úrovni lze formulovat závěr pozitivně, tedy, že

²⁷ Z této hodnoty vycházela například i Evropská komise v roce 2007 při posuzování stlačování marží pro španělskou společnost Telefónica, viz [Case COMP/38.784](#), kap. 3.1.4 na str. 108.

²⁸ Např. v případě poklesu poptávky na celém posuzovaném podřazeném trhu (či jeho segmentu, byl-li vymezen v analýze relevantního trhu) může být v souladu s maximalizací zisku podniku (resp. minimalizací ztrát), nastavit takové ceny, jejichž marže bude nižší, než hodnota stanoveného WACC. Cílem této politiky je zbrzdit pokles poptávky.

²⁹ Úvaha vedoucí k tomuto závěru vychází z předpokladu, že nedochází-li ke stlačování marže u služby, kterou alternativní operátoři vyhodnotili jako nejspornější, nedochází ke stlačování pravděpodobně ani na celém trhu.

³⁰ Z akviziční nabídky na službu jako celek, nebo ze služby na celý trh či jeho segment.

k porušování uložených povinností a stlačování marží³¹ dochází a povinný subjekt znemožňuje svým konkurentům působení na daném trhu či jeho segmentu.

Pokud by Úřad neposuzoval trh či jeho segment vcelku, byl by povinný subjekt nucen zajišťovat ekonomickou replikovatelnost služeb (marží) v „každé části trhu“, resp. na každou poskytovanou službu, třebaže se potřeba užšího vymezení trhu (tj. jeho segmentace), na kterém by prostřednictvím ukládání ex-ante regulace docházelo k předcházení soutěžních problémů, nepotvrdila.

Úřad tedy při šetření podání k některé z akvizičních nabídek bude postupovat v několika krocích od nejnižší možné úrovně (porovnání výnosů a nákladů u samotné akviziční nabídky) až po tu nejvyšší (porovnání výnosů a nákladů na celém relevantním trhu, na kterém byly uloženy povinnosti a na z něj odvozeném trhu podřazeném). Jednotlivé kroky přitom nemají při zkoumání plnění uložených povinností a stlačování marží stejnou váhu. Konečný důkaz o porušení uložených povinností či stlačování marží může přinést až závěrečný test aplikovaný na celý relevantní trh. Úřad tímto postupem nezasahuje do nastavení cen dílčích služeb, ale posuzuje ziskovost celého portfolia služeb podřazeného trhu, v jehož rámci může docházet k pokrytí ztrát dílčích služeb na podřazeném trhu ziskem z jiných služeb na tomtéž odvozeném podřazeném trhu.

Úřad nevyklučuje do budoucna vydání podrobnějších metodik pro specifické případy, jako jsou například balíčkové maloobchodní produkty.

Příklad: V případě šetření u akviziční nabídky Dny pohádkových cen k balíčku O2 Duo společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.³² (nyní Telefónica Czech Republic, a.s.) vyhodnocoval Úřad marží ve všech třech možných krocích.

V prvním kroku Úřad vyjádřil celkovou výši velkoobchodních nákladů, které pro poskytování obdobného balíčku služeb musel vynaložit konkurenční operátor (nákupem velkoobchodních služeb od SMP operátora) a zjišťoval, zda výnosy od koncových spotřebitelů (získaných v rámci akviziční nabídky) za dobu jejich předpokládané průměrné „životnosti“ pokryjí tyto velkoobchodní náklady a zda zůstává i dostatečná marže pro pokrytí maloobchodních nákladů (SMP operátora). Cílem tohoto testu, který reagoval na konkrétní tvrzení jednoho z alternativních operátorů, bylo tedy zjistit, zda velkoobchodní náklady nepřevyšují maloobchodní výnosy z poskytování dotčeného balíčku služeb. Pokud by obecně test prokázal, že maloobchodní výnosy pokrývají jak velkoobchodní, tak i příslušné maloobchodní náklady, bylo by podezření ze stlačování marží u konkrétní sporné akviziční nabídky (pro službu či balíček) vyvráceno. Test však (v případě, že jeho výsledek bude negativní) nemůže prokázat, že ke stlačování marží dochází, neboť nezohledňuje ani výši marže u celé služby (či balíčku) ani u dalších služeb poskytovaných na maloobchodním trhu.

O úroveň výše se při zkoumání nákladů a výnosů posunul Úřad v kroku číslo dvě, ve kterém vycházel z průměrných jednotkových nákladů na zákazníka pro celý balíček služeb (nikoliv jen pro akviziční nabídku). Tato nákladová kalkulace byla založena na zohlednění úspor nákladů spojených s poskytnutím balíčku, např. billing a určité části marketingových nákladů vynakládaných na jednotlivé produkty v případech samostatně nabízených služeb. Dále byly zohledněny přírůstkové náklady spojené s reklamou na posuzovanou nabídku a nižší výnosy způsobené poskytováním všech akvizičních nabídek k danému balíčku služeb (tj. akvizičních nabídek „Dny pohádkových cen“).

Náklady a výnosy pro celý balíček služeb byly následně rozpočítány na všechny uživatele tohoto balíčku (tedy nejen těch, získaných v rámci akvizičních nabídek).

Výsledkem šetření v krocích jedna a dvě může být zjištění, že velkoobchodní cena SMP operátora je ve vztahu k vykazovaným nákladům nepřiměřeně vysoká³³ a toto zjištění může být

³¹ Při aplikaci nápravných opatření je třeba mít na zřeteli především to, že regulovaným trhem je trh velkoobchodní a kontrola plnění uložených povinností vychází proto z tohoto trhu. Povinnost nediskriminace a implicitní zákaz křížového financování je tedy třeba vykládat nikoliv jako zákaz dotovat ztrátu z jedné služby na souvisejícím neregulovaném maloobchodním trhu ziskem z jiné služby na též neregulovaném maloobchodním trhu, ale jako zákaz dotovat ztrátu ze služeb na neregulovaných (většinou maloobchodních) trzích ziskem ze služeb na regulovaných (většinou velkoobchodních) trzích. Obdobně nelze mluvit o stlačování marží mezi velkoobchodními a maloobchodními cenami, pokud pouze dochází k přesunu zisku v rámci neregulovaného maloobchodního trhu (či jeho segmentu odvozeného z velkoobchodního trhu), přičemž však ziskovost na celém souvisejícím maloobchodním trhu jako celku (či na jeho segmentu) je prokázána. Tím samozřejmě není dotčena varianta, že operátor se dopouští protisoutěžního jednání prostřednictvím jiných praktik, např. predátorských cen.

³² Tento příklad ilustruje úroveň agregace, za kterou je test stlačování marží prováděn a nikoliv problematiku balíčkování maloobchodních produktů.

³³ K tomuto zjištění může Úřad dospět na základě výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů, byla-li ex-ante uložena povinnost vést ji v členění za jednotlivé služby, a/nebo na základě ad-hoc kalkulace provedené Úřadem z podkladů vyžádaných od SMP operátora na základě výzvy Úřadu v souladu s platnou legislativou (aktuálně je žádost o informace řešena v § 115 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích). Rozsah, v jakém mohou regulační orgány žádat o informace, je upraven i v článku 5 Směrnice Evropského

využito při následné analýze relevantního trhu. Šetření nákladů a výnosů na této úrovni však neříká, zda na vymezeném trhu dochází k neodůvodněnému křížovému financování či stlačování marží, protože ztrátu z dílčí maloobchodní služby (způsobenou nízkou marží mezi maloobchodní a velkoobchodní cenou) může SMP operátor pokrývat ziskem z jiných maloobchodních služeb na témže trhu.

Ve třetím kroku zkoumal Úřad, zda výnosy samostatně za všechny maloobchodní služby ADSL a za všechny maloobchodní služby volání, které jsou poskytovány jako doplněk ke službám ADSL (vzhledem k povaze balíčku), pokrývají maloobchodní náklady vynaložené SMP operátorem na poskytnutí těchto služeb. V maloobchodních nákladech byly zahrnuty i relevantní marketingové náklady (tedy např. i ty, které plynou z poskytování akvizičních nabídek). Rozsah maloobchodních služeb přitom Úřad omezil na ty, které jsou poskytovány domácnostem (akviziční nabídka byla určena domácnostem). Výsledek hospodaření za tyto služby poskytl informaci o tom, zda má SMP operátor motivaci hradit maloobchodní náklady z případného zisku dosahovaného u relevantních velkoobchodních služeb či nikoliv. Tím by mohlo docházet k neodůvodněnému křížovému financování, které by opravňovalo Úřad k zásahu. Naopak kladný výsledek hospodaření prokazuje, že služby poskytované na daném tržním segmentu (v tomto případě služby ADSL a hlasové služby poskytované domácnostem) mohou být poskytovány se ziskem i stejně efektivním alternativním operátorem využívajícím velkoobchodní vstupy SMP operátora.

5.4 Období, na které jsou v testu rozpočítávány některé jednorázové náklady

Nad rámec standardních investic do síťové infrastruktury, které se při alokaci nákladů na služby podřazeného trhu objeví ve formě odpisů, je třeba rozhodnout i o způsobu alokace jednorázových nákladů spojených se získáním nových zákazníků (typicky reklamních nákladů, nákladů na poskytnutí určitého technického vybavení jako je modem, set-top box, softwarové vybavení aj., nebo nákladů spojených s nižší cenou za zřízení služby či dočasně sníženou měsíční cenou služby).

Náklady, které takto operátor vynaloží, by měl získat zpět nejpозději za dobu průměrného trvání smluvního vztahu („životnosti“) zákazníků. Tu Úřad stanoví s využitím statistiky o migraci zákazníků povinného subjektu na daném trhu (tzv. „churn“³⁴). Životnost zákazníků pak Úřad stanoví, s ohledem na obecně uznávanou teorii³⁵, jako převrácenou hodnotu churnu³⁶. Při výpočtu jednotkových nákladů zohlední Úřad i rozdílnou hodnotu peněz v čase, tedy současnou hodnotu akvizičních nákladů upraví³⁷ na průměrnou jednotkovou hodnotu za období stanovené průměrnou životností.

Příklad: Náklady akviziční nabídky Dny pohádkových cen k balíčku O2 Duo společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (nyní Telefónica Czech Republic, a.s.) Úřad rozpočítával na období, dané délkou trvání průměrného smluvního vztahu se zákazníky obdobných akvizičních nabídek, u nichž již uplynul dostatek času pro vyhodnocení jejich životnosti. Akviziční náklady rozpočítané na počet zákazníků a průměrnou délku trvání smluvního vztahu, pak Úřad ještě upravil na jejich současnou hodnotu (tj. navýšil je o výnosovou míru ve výši WACC).

parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice), která byla v roce 2009 [změněna](#), viz str. 12 nebo viz str. 48 [konsolidované verze](#), a která opravňuje regulační orgány žádat SMP podniky i o účetní údaje k neregulovaným maloobchodním trhům.

³⁴ Samotný churn se vypočte jako podíl zákazníků, kteří odhlásili zkoumanou nabídku během určitého měsíce a průměrného počtu zákazníků této nabídky během stejného měsíce. Z měsíčních údajů o churn lze dopočítat roční průměr.

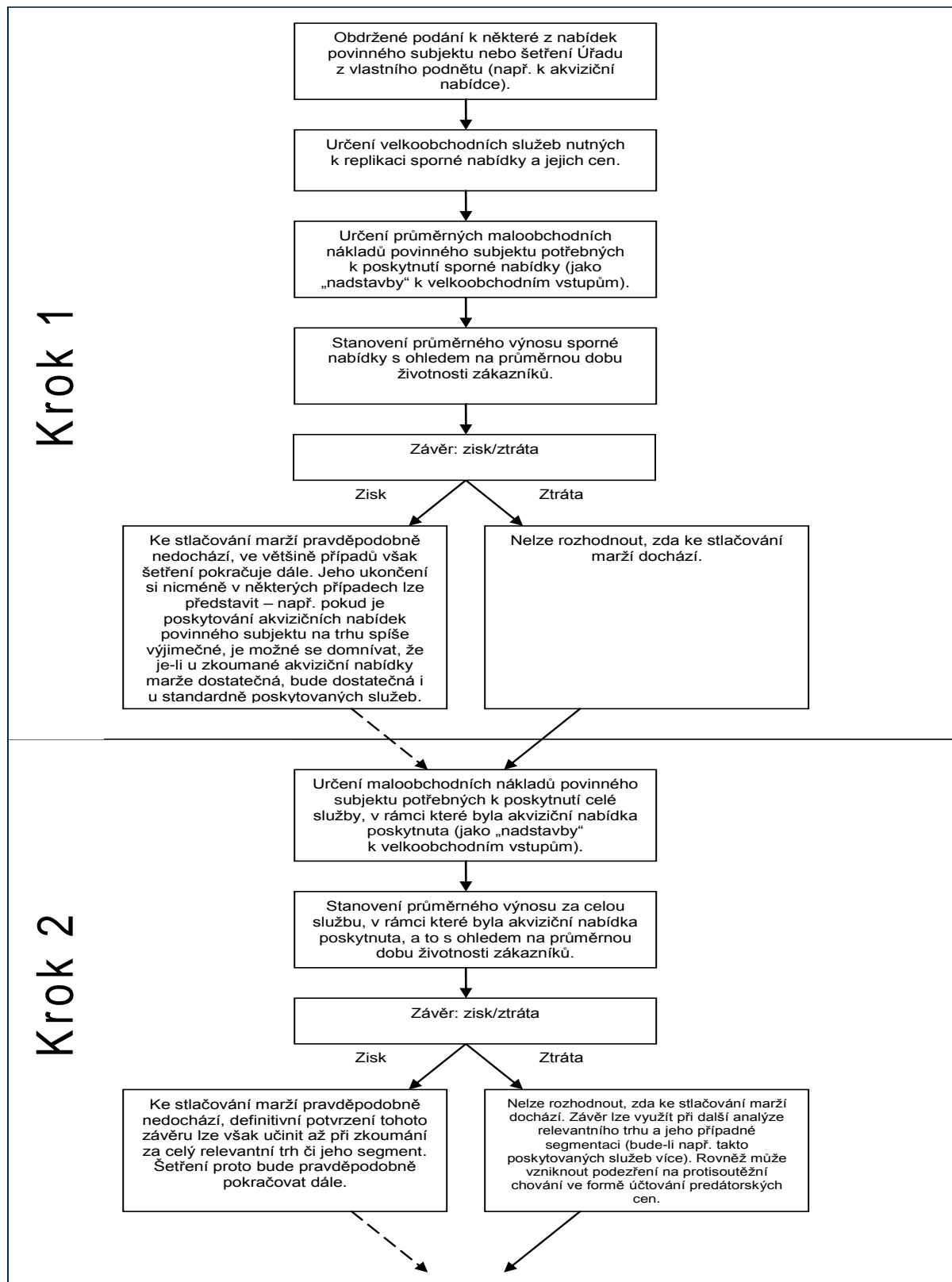
³⁵ Je potřeba přiznat, že v některých případech nemusí být stanovení životnosti prostřednictvím churnu vhodné. Např. [Evropská komise v řízení se společností Telefónica](#) při stanovování životnosti zákazníků uvádí, že tento postup není vhodný tehdy, pokud se báze zákazníků dané nabídky během zkoumaného období výrazně mění. Např. tedy, roste-li během zkoumaného období výrazně počet zákazníků dané služby, bude údaj o migraci zákazníků, tzn. churn, podhodnocen a naopak průměrná životnost nadhodnocena – viz bod 482 na str. 135.

³⁶ Tzn. 1/churn.

³⁷ Výnosovou mírou ve výši WACC.

Příloha č. 1 – Posloupnost jednotlivých kroků při vyhodnocování nabídek vertikálně integrovaného operátora

Ve výše uvedeném dokumentu Úřad popsal obecné principy, na jejichž základě bude vyhodnocovat nabídky poskytované povinným subjektem na podřazeném trhu a důvody, kterého ho k postupu podle těchto principů vedly. Následující schéma vychází z postupu popsaného v kapitole 5 a převádí ho do posloupnosti jednotlivých kroků, které Úřad při vyhodnocování nabídek provede.

Krok 3

